

ตัวอย่างการตรวจสอบเนื้อหาสาระบัญชีลูกหนี้การค้าซึ่งมีการใช้ระดับความเสี่ยงจากการตรวจสอบระดับต่ำมาเป็นข้อพิจารณา

ประเภท / วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ	วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ
วิธีการตรวจสอบเริ่มแรก 1 ทดสอบยอดบัญชีลูกหนี้การค้าในเบื้องต้นดังนี้ 1.1 ตรวจสอบรายการยอดยกมาของบัญชีลูกหนี้การค้าและบัญชีอื่นที่เกี่ยวข้องกับกระดาษทำการปีก่อน 1.2 ตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งที่มาและจำนวนเงินที่บันทึกลงในบัญชีแยกประเภทลูกหนี้การค้า และบัญชีที่เกี่ยวข้อง 1.3 ตรวจสอบความถูกต้องของงบวิเคราะห์อายุหนี้ที่ได้รับ - ยอดรวมบัญชีลูกหนี้การค้าในงบวิเคราะห์อายุหนี้ถูกต้องตรงกับยอดรวมในบัญชีย่อยลูกหนี้รายตัว และยอดรวมในบัญชีแยกประเภททั่วไป - ทดสอบความสอดคล้องของรายการข้อมูลในงบวิเคราะห์อายุหนี้กับบัญชีย่อยลูกหนี้รายตัว	5, 6
วิธีวิเคราะห์เปรียบเทียบ 2. ขั้นตอนในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ มีดังนี้ 2.1 เปรียบเทียบยอดลูกหนี้ของปีนี้กับปีก่อน 2.2 ทดสอบการคำนวณอัตราส่วนทางการเงิน ดังต่อไปนี้ - อัตราการหมุนเวียนลูกหนี้การค้า - ลูกหนี้การค้าต่อสินทรัพย์หมุนเวียน - หนี้สงสัยจะสูญต่อขายสุทธิ - หนี้สงสัยจะสูญที่เกิดขึ้นจริง - ค่าเผ่อนี้สงสัยจะสูญต่อลูกหนี้ 2.3 วิเคราะห์ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับงบประมาณ เช่น ส่วนแบ่งตลาดหรืองบประมาณค่าใช้จ่าย เป็นต้น	1, 4, 5, 6

* คู่มือที่ผู้บริหารให้การรับรองเกี่ยวกับงบการเงิน 7 ข้อ 1-7

ที่มา : การสอบบัญชี โดย ผศ. นิพัทธ์ เห็นโชคชัยชนะ

และ ดร.ศิลปพร ศรีจันทเพชร, 2548

ประเภท / วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ	วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ
การทดสอบรายละเอียดของรายการ 3 สุ่มตรวจการบันทึกการขายกับเอกสารหลักฐาน 3.1 บันทึกบัญชีขายสินค้าตรงตามรายการข้อมูลในใบกำกับสินค้า ใบส่งของ และใบส่งขายสินค้า 3.2 บันทึกบัญชีลูกหนี้ตามรายการข้อมูลในใบเสร็จรับเงิน ใบอนุมัติการรับคืนสินค้า และรายการตัดหนี้สูญ	1, 4, 5, 6
4. ทดสอบการตัดยอดบัญชีและสินค้านำเข้าระหว่างงวด 4.1 สุ่มตรวจการบันทึกบัญชีขายทั้งก่อนและหลังปิดงวดบัญชีว่าถูกต้องตามข้อมูลในเอกสารของงวดบัญชีที่เกิดรายการ 4.2 สุ่มตรวจการบันทึกบัญชีสินค้านำเข้าหลังปิดงวดบัญชีว่าถูกต้องตามข้อมูลในเอกสารของงวดบัญชีที่เกิดรายการ	1, 4
5 ทดสอบการตัดยอดการรับชำระหนี้ ณ วันสิ้นงวด 5.1 เข้าตรวจนับยอดเงินรับชำระเข้าเป็นส่วนหนึ่งในเงินฝากธนาคารหรือเงินสดในมืออย่างถูกต้อง 5.2 สุ่มตรวจสอบเอกสารทั้งก่อนและหลังปิดงวดบัญชี เช่น ใบสรุปรายการเงินสดรับ ใบนำฝาก และใบสรุปยอดเงินฝากธนาคารว่าสอดคล้องกับงวดบัญชีที่บันทึกไว้	1, 4
การทดสอบรายละเอียดของยอดคงเหลือ 6 สุ่มทดสอบการยืนยันยอดคงเหลือบัญชีลูกหนี้การค้า 6.1 จัดทำหนังสือขอยืนยันยอดลูกหนี้ 6.2 ส่งหนังสือขอยืนยันยอดลูกหนี้ และติดตามผลข้อโต้แย้ง 6.3 ทดสอบลูกหนี้ที่ไม่ได้แจ้งข้อโต้แย้งหรือตอบกลับ - สอบทานการรับชำระหนี้และรายการปรับปรุงตามข้อมูลในเอกสารอ้างอิงที่เกิดขึ้นจริงหลังการยืนยันยอดหนี้ - สอบทานยอดคงเหลือ ณ วันที่ยืนยันยอดหนี้ โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลในเอกสารที่ใช้ในการบันทึกการขาย 6.4 สรุปผลการยืนยันยอดหนี้และการติดตามผล	1, 4, 2, 6

ประเภท / วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ	วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ
7 ประเมินความเพียงพอของการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ 7.1 สอบทานยอดรวมของหนี้ที่มีอายุครบกำหนดตามเกณฑ์ในการตัดหนี้สูญว่าถูกต้องตรงกับที่บันทึกในบัญชี 7.2 สุ่มทดสอบการวิเคราะห์อายุหนี้ว่าตรงกับข้อมูลในเอกสาร 7.3 ในส่วนของลูกหนี้ที่ค้างชำระเกินกำหนดเวลา - พิจารณารายการเอกสารที่ยืนยันถึงการชำระเงินล่วงหน้า - พิจารณาถึงศักยภาพในการชำระเงินของลูกหนี้ 7.4 ประเมินความเพียงพอในการตั้งค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ	6
การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล 8 การรายงานตามหลังการบัญชีที่รับรองทั่วไป 8.1 การจำแนกบัญชีลูกหนี้การค้าออกจากลูกหนี้ทั่วไป 8.2 การจัดประเภทยอดลูกหนี้ที่มีค่าติดลบเป็นหนี้สิน 8.3 ความเพียงพอในการเปิดเผยข้อมูลภาระผูกพันของลูกหนี้	6, 7

ตัวอย่างการตรวจสอบเนื้อหาสาระบัญชีเจ้าหนี้การค้า

ประเภท / วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ	วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ
วิธีการตรวจสอบเริ่มแรก 1 ใช้วิธีการตรวจสอบเริ่มแรกของบัญชี ดังนี้ 1.1 ตรวจสอบยอดคงเหลือต้นงวดของบัญชีเจ้าหนี้กับ กระดาษาทำการปีก่อน 1.2 สอบทานรายการเคลื่อนไหวในบัญชีแยกประเภททั่วไปของ บัญชีเจ้าหนี้และตรวจสอบรายการที่ผิดปกติในรูปจำนวนเงินหรือ แหล่งที่มาของรายการ 1.3 ขอรายละเอียดบัญชีเจ้าหนี้ ณ วันที่ในงบดุลและตรวจสอบ ความถูกต้องของรายละเอียดบัญชีเจ้าหนี้โดย - ทดสอบการบวกเลขตามแนวดิ่งของจำนวนเงินของเจ้าหนี้ ทุกราย แล้วเปรียบเทียบกับ (1) ยอดรวมของแฟ้มใบสำคัญที่ยังไม่ได้แจ้งเงิน และ (2) ยอดคงเหลือตามบัญชีแยกประเภททั่วไป - ทดสอบข้อมูลในรายละเอียด เช่น ชื่อเจ้าหนี้และจำนวนเงิน ให้ตรงกับบัญชีย่อยเจ้าหนี้	6
วิธีการวิเคราะห์เปรียบเทียบ 2 ใช้วิธีการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ดังนี้ 2.1 คำนวณหาอัตราส่วนของ - อัตราหมุนเวียนของเจ้าหนี้ (ยอดซื้อ / เจ้าหนี้) - เจ้าหนี้ต่อหนี้สินหมุนเวียนรวม 2.2 วิเคราะห์อัตราส่วนที่คำนวณได้โดยเปรียบเทียบกับปีก่อนหรือ ค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมหรืองบประมาณหรือข้อมูลอื่น 2.3 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายกับปีก่อน หรืองบประมาณ เพื่อชี้ว่า บันทึกไว้ต่ำกว่าความเป็นจริงอันเนื่องมาจากไม่บันทึกบัญชี เจ้าหนี้	1, 4, 6

ประเภท / วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ	วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ
การทดสอบรายละเอียดของรายการ 3. ตรวจสอบรายการในบัญชีเจ้าหนี้กับเอกสารประกอบการรายการ ดังนี้ 3.1 ตรวจสอบรายการเครดิตกับใบสำคัญ ใบกำกับสินค้าของผู้ขาย ใบรับรอง ใบสั่งซื้อ หรือ เอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง 3.2 ตรวจสอบรายการเดบิตกับใบสำคัญ สมุดเงินสดจ่าย ใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารหรือใบส่งสินค้า	1, 3, 4, 6, 7
4. ปฏิบัติการทดสอบตัดยอดซื้อดังนี้ 4.1 สุ่มรายการซื้อ 3-5 วันก่อนและหลังวันที่ในงบดุล และตรวจสอบเอกสารประกอบการรายการซื้อ เพื่อให้มั่นใจว่าการซื้อได้บันทึกในงวดบัญชีที่เหมาะสม 4.2 ตั้งเหตุการณ์และจุดเลขที่ใบรับของฉบับสุดท้าย ณ สิ้นวันที่ในงบดุล และติดตามใบรับของที่มีเลขที่สูงหรือต่ำกว่าเลขที่ดังกล่าวว่ามีเอกสารเกี่ยวกับการซื้อ เพื่อให้มั่นใจว่ารายการซื้อได้บันทึกในงวดบัญชีที่เหมาะสม 5. ปฏิบัติการทดสอบตัดยอดเงินสดจ่าย ดังนี้ 5.1 ตั้งเหตุการณ์และจุดเลขที่เช็คส่งจ่ายที่ออกฉบับสุดท้าย ณ สิ้นวันที่ในงบดุล และติดตามไปยังสมุดบัญชีเพื่อตรวจทานความถูกต้องของการตัดออก 5.2 ติดตามวันที่ของเช็คส่งจ่าย ซึ่งได้รับคืนมาหลังวันที่ในงบดุล และติดตามวันที่ของเช็คส่งจ่าย ซึ่งได้หักออกจากใบแจ้งยอดเงินฝากธนาคารกับวันที่บันทึกบัญชี 6. ปฏิบัติการค้นหาหนี้สินที่ยังไม่ได้บันทึกบัญชี ดังนี้ 6.1 ตรวจสอบการจ่ายเงินภายหลังวันที่ในงบดุลและเมื่อหลักฐานชี้ว่าการจ่ายเงินเพื่อชำระหนี้สินที่มีอยู่ ณ วันที่ในงบดุลติดตามไปยังรายละเอียดบัญชีเจ้าหนี้ 6.2 ตรวจสอบใบสำคัญหลังวันที่ในงบดุล ซึ่งยังไม่ได้จ่ายเงินจนถึงวันที่ตรวจสอบ 6.3 ตรวจสอบรายการที่ยังไม่จับคู่กันของใบสั่งซื้อใบรับของและใบกำกับสินค้าของผู้ขาย ณ วันที่ในงบดุล	1, 4 1, 4 1, 4

ประเภท / วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ	วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ
6.4 สอบถามพนักงานบัญชี และพนักงานจัดซื้อเกี่ยวกับเจ้าหนี้ที่ยังไม่ได้บันทึกบัญชี 6.5 สอบทานงบประมาณจ่ายลงทุน ในสิ่งผลิตและสัญญาก่อสร้างเพื่อหาหลักฐานของเจ้าหนี้ที่ยังไม่ได้บันทึกบัญชี	
การทดสอบรายละเอียดของยอดคงเหลือ 7. ขอยืนยันยอดเจ้าหนี้ ดังนี้ 7.1 ระบุผู้ขายรายใหญ่โดยการสอบทานทะเบียนใบสำคัญ หรือบัญชีย่อยเจ้าหนี้ หรือเพิ่มข้อมูลหลักบัญชีเจ้าหนี้ และส่งหนังสือขอยืนยันยอดไปยังเจ้าหนี้ ซึ่งมียอดคงเหลือจำนวนมาก ที่มีลักษณะผิดปกติที่มีจำนวนน้อย หรือเป็นศูนย์ หรือมียอดคงเหลือทางด้านเดบิต 7.2 ตรวจสอบและกระทบยอดผลต่างของคำตอบที่ได้รับการยืนยันยอดกลับมากับยอดคงเหลือตามบัญชี 8. กระทบยอดเจ้าหนี้ที่ไม่ได้รับยืนยันยอดกลับมากับใบแจ้งหนี้รายเดือนจากฝ่ายที่กิจการเก็บไว้	
การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล 9. เปรียบเทียบงบการเงินว่าได้แสดงรายการเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป 9.1 พิจารณาว่าบัญชีเจ้าหนี้ได้ระบุ และจัดประเภทตามชนิดและงวดเวลาที่จะจ่ายเงินอย่างเหมาะสมหรือไม่ 9.2 พิจารณาว่ามียอดคงเหลือทางด้านเดบิตที่มีสาระสำคัญซึ่งควรจัดประเภทบัญชีใหม่หรือไม่ 9.3 พิจารณาว่าได้เปิดเผยรายการกับกิจการที่เกี่ยวข้องกัน หรือที่มีหลักประกันแก่บัญชีเจ้าหนี้ที่เหมาะสมหรือไม่ 9.4 สอบถามผู้บริหารเกี่ยวกับภาระผูกพัน หรือหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นที่ไม่ได้เปิดเผยข้อมูลไว้	

ตารางที่ 10 – 3 ตัวอย่างการตรวจสอบเนื้อหาสาระของสินค้าคงเหลือ

ประเภท / วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ	วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ ยอดคงเหลือตามบัญชี
วิธีการตรวจสอบเริ่มแรก 1.ปฏิบัติตามวิธีตรวจสอบเริ่มแรกสำหรับยอดบัญชีสินค้าคงเหลือ ยกมาดังนี้ 1.1 ติดตามยอดคงเหลือสินค้า ณ วันต้นงวดกับกระดาดทำการปีก่อน 1.2 สอบทานรายการเคลื่อนไหวในบัญชีสินค้าคงเหลือและตรวจสอบรายการที่มีจำนวนเงินหรือแหล่งที่มาผิดปกติ 1.3 ตรวจสอบยอดรวมของบัญชีย่อยสินค้าคงเหลือและรายละเอียดสินค้าคงเหลือให้ตรงกับยอดคงเหลือตามบัญชีแยกประเภททั่วไป ณ วันต้นงวด	
วิธีวิเคราะห์เปรียบเทียบ 2.ปฏิบัติตามวิธีวิเคราะห์เปรียบเทียบ ดังนี้ 2.1 ศึกษาข้อมูลในอดีตและค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรม 2.2 ตรวจสอบการวิเคราะห์อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ 2.3 สอบทานความสัมพันธ์ของยอดคงเหลือตามบัญชีสินค้าคงเหลือกับรายการซื้อ รายการการผลิต และรายการขาย 2.4 เปรียบเทียบยอดคงเหลือสินค้าคงเหลือกับปริมาณขายที่เกี่ยวข้องกัน	

ประเภท / วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ	วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ ยอดคงเหลือตามบัญชี
การทดสอบรายละเอียดของรายการ 3. ตรวจสอบเอกสารประกอบรายการในบัญชีสินค้าคงเหลือ เช่น ใบกำกับสินค้าของผู้ขาย บันทึกต้นทุนการผลิต รายงานการผลิต รายงานการขาย ใบรับคืนสินค้า 4. ติดตามข้อมูลจากเอกสาร เช่น ใบสั่งซื้อ ใบส่งผลิต รายงานการผลิตเสร็จ รายงานการขายไปยังบัญชีสินค้าคงเหลือ โดยการสุ่มตัวอย่างขึ้นมาทดสอบ 5. ทดสอบการตัดยอดซื้อและรับคืนสินค้า (รับของ) การเคลื่อนไหวของสินค้า ตลอดจนแผนการผลิต และตัดยอดขาย (ส่งของ)	
การทดสอบรายละเอียดของยอดคงเหลือ 6. สังเกตการณ์การตรวจนับสินค้าคงเหลือของกิจการ ดังนี้ 6.1 กำหนดวันและเวลาตรวจนับและขอบเขตของการทดสอบการตรวจนับสินค้า 6.2 ประเมินความเสี่ยงของแผนการตรวจนับสินค้าที่กิจการจัดทำขึ้น 6.3 สังเกตการณ์การตรวจนับและทดสอบการนับ 6.4 ตรวจสอบความครบถ้วนของป้ายติดสินค้าและใบตรวจนับที่ใช้ในการตรวจนับ	
7. ทดสอบความถูกต้องของรายละเอียดสินค้าคงเหลือ ดังนี้ 7.1 คำนวณซ้ำยอดรวมตามแนวดิ่งและผลคูณปริมาณกับราคาต่อหน่วยตามแนวนอน 7.2 ติดตามผลการตรวจนับจากข้อ 6.3 ไปยังรายละเอียดสินค้าคงเหลือ 7.3 ตรวจสอบรายการในรายละเอียดสินค้าคงเหลือกับป้ายติดสินค้าและใบตรวจนับ 7.4 กระทบยอดผลการตรวจนับกับบัญชีย่อยสินค้าและบัญชีแยกประเภททั่วไปและสอบทานรายการปรับปรุงบัญชี	

ประเภท / วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ	วัตถุประสงค์ของ การตรวจสอบ ยอดคงเหลือตามบัญชี
8. ทดสอบการตีราคาสินค้าคงเหลือ 8.4 ตรวจสอบกับใบกำกับสินค้าของผู้ขายสำหรับสินค้าที่ซื้อ 8.5 ตรวจสอบค่าแรงงานทางตรงและอัตรากำลังจ่ายการผลิต ต้นทุนมาตรฐานและการจัดผลต่างไปยังบัญชีที่เกี่ยวข้อง 8.6 ขอราคาตลาด และเปรียบเทียบขอราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า 8.7 เปรียบเทียบราคาขายสินค้าจากใบแจ้งราคาและรายงานขาย 8.8 สอบถามสินค้าที่เคลื่อนไหวช้า สินค้าที่มีปริมาณมากเกินไป สินค้าเสื่อมสภาพ ล้าสมัย และกำหนดมูลค่าที่ต้องตัดจำหน่ายออกจากบัญชีสินค้า 9. ขอยืนยันยอดสินค้าคงเหลือที่จัดเก็บไว้ภายนอกกิจการ 10. ตรวจสอบสัญญาหรือข้อตกลงรับฝากขายสินค้าและส่งสินค้าไปฝากขาย	
การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล 11. เปรียบเทียบงบการเงินกับหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป 11.1 ขอยืนยันข้อตกลงเกี่ยวกับการนำสินค้าไปเป็นหลักประกันหนี้สินหรือโอนขายสินค้า 11.2 สอบทานการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับสินค้าคงเหลือในงบการเงิน และตรวจสอบการปฏิบัติตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ซึ่งได้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับปีก่อน	

ตัวอย่างการตรวจสอบเนื้อหาสาระบัญชีเงินลงทุน

ประเภท / วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ	วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ ยอดคงเหลือ
วิธีการตรวจสอบเริ่มแรก 1. ทดสอบยอดคงเหลือของบัญชีที่เกี่ยวข้องในเบื้องต้น ดังนี้ 1.1 ตรวจสอบยอดคงเหลือยกมาของบัญชีเงินลงทุนกับกระดาษทำการตรวจสอบของปีก่อน 1.2 ตรวจสอบความถูกต้องของแหล่งที่มาของจำนวนเงินลงทุนที่บันทึกไว้ในงบดุล และงบกำไรขาดทุน และพิจารณาถึงที่มาของรายการที่ผิดปกติ 1.3 ตรวจสอบความถูกต้องตรงกันของข้อมูลในรายละเอียดของเงินลงทุนกับยอดคงเหลือตามบัญชี ● ตรวจสอบความถูกต้องตรงกันของยอดรวมเงินลงทุนแต่ละประเภทและยอดรวมทั้งหมดในรายละเอียดเงินลงทุน เปรียบเทียบกับยอดคงเหลือในบัญชีย่อย และบัญชีแยกประเภทเงินลงทุนที่เกี่ยวข้อง ● สอบทานความถูกต้องตรงกันของเงินลงทุนแต่ละรายการในรายละเอียดเงินลงทุนเปรียบเทียบกับข้อมูลในบัญชีย่อยและบัญชีแยกประเภท	
วิธีวิเคราะห์เปรียบเทียบ 2. ดำเนินการในขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้ 2.1 คำนวณอัตราส่วน - เงินลงทุนระยะสั้นต่อสินทรัพย์หมุนเวียน - เงินลงทุนระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม - อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนแต่ละประเภท 2.2 วิเคราะห์ผลลัพธ์ที่ได้ เปรียบเทียบกับที่คาดหวังไว้จากปีก่อนหรืองบประมาณที่กำหนดไว้	
การทดสอบรายละเอียดของรายการ 3. สอบทานการบันทึกรายการเงินลงทุนว่ามีความถูกต้องสอดคล้องกับเอกสารหลักฐานที่มีอยู่และยอดรวมในบัญชีรายได้หรือส่วนของผู้ถือหุ้น	
การทดสอบรายละเอียดของยอดคงเหลือ 4. ตรวจสอบและตรวจนับหลักทรัพย์ที่มีอยู่ในมือ	
5. ยืนยันรายการเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่อยู่ในความดูแลของบุคคลภายนอก	

ประเภท / วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ	วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ ยอดคงเหลือ
6. ทดสอบการคำนวณรายได้จากการลงทุน	
7. ตรวจสอบรายการเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตีราคาเงินลงทุนด้วยวิธีมูลค่า ยุติธรรม	
การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล 8. การรายงานตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป 8.1 ยอดคงเหลือบัญชีเงินลงทุนได้จัดประเภทไว้ในงบการเงินอย่างถูกต้อง เหมาะสม 8.2 มีการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม โดยมีการระบุถึงเกณฑ์ใน การแสดงผลมูลค่าเงินลงทุน รวมถึงผลตอบแทนจากการลงทุน และผล กำไรขาดทุนที่ยังไม่ได้จัดสรรหรือรับรู้จากการลงทุน ตลอดจนภาระการ ค้ำประกันหรือจำนอง (ถ้ามี)	

ต่อไปนี้จะแสดงตัวอย่างของกระด้ายทำการที่เกี่ยวกับการตรวจสอบวงจรการลงทุน ดังนี้

ตัวอย่างที่ 12 – 1 กระด้ายทำการหลักเงินลงทุนระยะยาว

ตัวอย่างที่ 12 – 2 กระด้ายทำการเงินลงทุนระยะยาว (รายละเอียด)

ตัวอย่างการตรวจสอบเนื้อหาสาระสินทรัพย์ถาวร

ประเภท / วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ	วัตถุประสงค์การตรวจสอบยอดคงเหลือตามบัญชี
วิธีการตรวจสอบเริ่มแรก 1. ปฏิบัติวิธีการตรวจสอบเริ่มแรกกับยอดคงเหลือสินทรัพย์ถาวร ดังนี้ 1.1 ตรวจสอบยอดคงเหลือต้นงวดของบัญชีสินทรัพย์ถาวรและบัญชีค่าเสื่อมราคาสะสมให้ตรงกับกระดาษาทำการปีก่อน 1.2 สอบทานรายการเคลื่อนไหวในบัญชีแยกประเภทสินทรัพย์ถาวร ค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเสื่อมราคา ตลอดจนตรวจสอบรายการที่มีจำนวนเงินหรือการเกิดขึ้นอย่างผิดปกติ 1.3 ขอรายละเอียดของการเพิ่มขึ้นและการลดลงของบัญชีสินทรัพย์ถาวรของกิจการ และตรวจสอบความถูกต้องตรงกันกับบัญชีแยกประเภทย่อยหรือทะเบียนสินทรัพย์ถาวร โดย ● บวกละเอียดตามแนวดิ่งและการคำนวณตามแนวนอนในรายละเอียดกระทบยอดรวมของการเพิ่มขึ้นและการลดลงในรายละเอียดกับบัญชีแยกประเภทที่เกี่ยวข้อง ● ทดสอบความถูกต้องตรงกันของข้อมูลในรายละเอียดกับบัญชีแยกประเภทย่อยหรือทะเบียนสินทรัพย์ถาวร	
วิธีการวิเคราะห์เปรียบเทียบ 2. ปฏิบัติการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ดังนี้ 2.1 คำนวณอัตราส่วนทางการเงิน เช่น ● อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร ● อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ถาวร ● อัตราสินทรัพย์ถาวรต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ● อัตราค่าซ่อมแซมต่อขายสุทธิ	

ประเภท / วิธีการตรวจสอบเนื้อหาสาระ	วัตถุประสงค์การตรวจสอบยอดคงเหลือตามบัญชี
2.2วิเคราะห์ผลของอัตราส่วนเปรียบเทียบกับปีก่อน ค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมงบประมาณหรือข้อมูลอื่น	
การทดสอบรายละเอียดของรายการ 3.ตรวจสอบเอกสารประกอบรายการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์ถาวร	
4. ตรวจสอบเอกสารประกอบรายการลดลงของสินทรัพย์ถาวร	
5. สอบทานรายการในบัญชีค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	
การทดสอบรายละเอียดของยอดคงเหลือ 6. ตรวจสอบสินทรัพย์ถาวรที่มีตัวตน ดังนี้ 6.1 ตรวจสอบสินทรัพย์ถาวรที่เพิ่มขึ้นระหว่างปี 6.2 ตรวจสอบโรงงานและสำนักงานเพื่อให้ทราบถึงสินทรัพย์ถาวรที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงได้บันทึกบัญชีไว้ครบถ้วนและสังเกตสภาพของสินทรัพย์ถาวรว่ามีการวัดมูลค่า และการจัดประเภทรายการที่เหมาะสม 7. ตรวจสอบเอกสารหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ (เช่น โฉนดที่ดิน หนังสือทะเบียนรถ) และสัญญาต่างๆ 8. สอบทานการคำนวณค่าเสื่อมราคา	
การแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล 9.เปรียบเทียบการแสดงรายการในงบการเงินกับหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ดังนี้ 9.1 พิจารณาว่า บัญชีสินทรัพย์ถาวรและค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง กำไรขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร ได้ระบุและจัดประเภทอย่างเหมาะสมในงบการเงินหรือไม่ 9.2 พิจารณาความเหมาะสมของการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับราคาทุน มูลค่าตามบัญชี วิธีคิดค่าเสื่อมราคา และอายุการใช้งานของสินทรัพย์ถาวรแต่ละประเภทที่สำคัญ ภาระการคำนวณของสินทรัพย์ถาวรเพื่อเป็นหลักประกันหนี้สิน และเงื่อนไขในสัญญาเช่าระยะยาว	